

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ТОВ «Міжнародний
Морський Тренажерний Центр»

М. В. Безаголій
« 10 » _____ 2023р.

ПОГОДЖЕНО
Голова Державної Служби
морського і внутрішнього водного
транспорту та судноплавства України

Є.О. Ігнатенко
« 09 » _____ 2023р.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН І ПРОГРАМА
з курсу
«Підготовка офіцерів з безпеки судна»
(Ships Safety Officer)

Відповідно до вимог Міжнародного Кодексу Управління Безпекою
(ІМО Резолюція А – 741(18))
«International Management Code for the Safe Operation of Ships
and for Pollution Prevention»
(IMO Resolution A – 741(18))

Обсяг навчального часу курсу (годин)			
Лекції	Практична (тренажерна) підготовка	Екзамен	Усього
20,0	3,0	1,0	24,0

Одеса 2023

Робочий навчальний план і програма розроблені на підставі вимог:

- 1.1. СОЛАС – 74 (SOLAS 74/78) (IX глава)
  - 1.2. МАРПОЛ 73/78 (MARPOL 73/78)
  - 1.3. ПДНВ – 78 з поправками
  - 1.4. МППСС 72 (COLREG 72)
  - 1.5. Про вантажну марку 66 (LL 66)
- II. МОТ конвенція №147 (ILO 147) – Minimal Standards
Резолюції ІМО:

- 3.1. А.739 (18) Керівництво з визнання організацій, що діють від імені адміністрації;
- 3.2. А. 740 (18) – Керівництво по наданню допомоги державам прапора судна щодо виконання заходів для безпеки на морі та захисту морського навколишнього середовища;
- 3.3. А. 741 (18) – (МКУБ)
- 3.4. А. 742 (18)- Процедури контролю за експлуатаційними вимогами, що відносяться до безпеки суден і запобігання забруднення;
- 3.5. А. 787 (19) – Правила і керівництва щодо контролю і затримання суден адміністраціями держави порту;
- 3.6 А. 788 (19) – Керівництво щодо застосування МКУБ;
- 3.7.А. 789 (19) – Додаток до резолюції А. 739 (18). Вимоги до визнаних організацій, що діють від імені адміністрації.

Робочий навчальний план і програма розроблені Товариством з обмеженою відповідальністю «Міжнародний морський тренажерний центр» (далі – ТОВ «ММТЦ»).

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ КУРСУ

Мета курсу: Підготовка осіб, які можуть бути призначені для виконання функцій і обов'язків по забезпеченню безпеки на судні і запобігання забрудненню навколишнього середовища.

МКУБ встановлює загальні цілі управління безпекою:

- Забезпечити безпечну практику експлуатації суден і безпеку навколишньому середовищу .
- Постійно покращувати навички управління безпекою персоналу на березі і судні, включаючи готовність діяти в аварійних ситуаціях, пов'язаних як з безпекою, так і з захистом навколишнього середовища.

- Здатність СУБ досягти ці цілі, які забезпечують чітку позицію компанії з вироблення елементів СУБ, відповідні МКУБ. Цілі не повинні бути основою для вироблення докладних інтерпретацій і підлягають використанню при визначенні відповідності або невідповідності вимогам МКУБ

Завдання курсу:

Основними критеріями, які необхідні для оцінки відповідності вимогам МКУБ, повинні бути здатність СУБ задовольняти специфічним вимогам, визначеним в МКУБ через специфічні стандарти безпеки та запобігання забрудненню. Специфічними стандартам безпеки і захисту навколишнього середовища є:

- Відповідність обов'язковим законам і правилам;
- Прийняття до уваги кодексів, прийнятих інструкцій і стандартів, рекомендованих організацією, адміністраціями, класифікаційними товариствами та організаціями морської індустрії.

Усі документовані записи, здатні полегшити перевірку відповідності вимогам МКУБ, повинні бути доступні для розгляду. З цією метою адміністрація повинна забезпечити, щоб компанія надала аудиторам усі обов'язкові записи і акти класифікаційних товариств, що належать до дій, вжитих компанією для підтримки відповідно до обов'язкових законами і правилами.

У цьому сенсі, документовані записи можуть бути розглянуті на предмет їх автентичності та достовірності. Такими документами є:

1. задокументовані методики та інструкції;
2. документування перевірки, виконуваної керівним персоналом, щоденної роботи у випадках пов'язаних з безпекою.

По закінченню курсу слухачі повинні знати та уміти:

- Розуміння основних положень, цілей і завдань Міжнародного Кодексу з управління безпекою МКУБ
- Міжнародні та національні нормативні документи по МКУБ
- Суднові процедури системи управління безпекою (СУБ)
- Функціонування СУБ в аварійних і позаштатних ситуаціях
- Підготовка судовий СУБ до внутрішніх перевірок
- Підготовка і пред'явлення судової СУБ до сертифікації на відповідність вимогам МКУБ
- Підготовка судового персоналу до пред'явлення судової СУБ інспекторам Port State Control.

2. ОСВІТНЬО – КВАЛІФІКАЦІЙНІ ВИМОГИ ДО СЛУХАЧІВ ТА РІВЕНЬ ЇХ ПІДГОТОВКИ

Кандидат, який проходить підготовку за курсом «Офіцер з безпеки суден», повинен:

- Бути не молодше 18 років;
- Відповідати вимогам Сторони до стану здоров'я;
- Мати кваліфікацію, отриману в морському навчальному закладі і мати відповідний стаж роботи на суднах на посаді дипломованої особи командного складу.
- відповідати вимогам морської адміністрації України щодо стану здоров'я;
- мати кваліфікацію, отриману в морському навчальному закладі та мати відповідний стаж роботи на суднах на посаді дипломованої особи командного складу.

Обмеження щодо кількості учнів:

Навчальна група слухачів не повинна перевищувати 8 осіб.

Формами підготовки слухачів:

- лекції;
- практична підготовка.

Підготовка розрахована на курс **24 годин навчального часу**.

Вимоги до робочого місця слухача

Кожен слухач має бути забезпечений окремим місцем, що надає можливість для теоретичної і практичної підготовки.

Під час відпрацювання практичних навичок усі слухачі повинні виконувати вимоги техніки безпеки. Персонал НТЗ має вимагати від слухачів виконання правил техніки безпеки.

3. НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН КУРСУ

№ п/п	Назва теми, заняття	Теоретична підготовка	Практична підготовка	Усього
1.	Міжнародний кодекс по управлінню безпечною Експлуатацією суден і попередження забруднення (МКУБ)			

1.1.	Загальні положення. Вимоги кодексу. Функціональні вимоги для системи управління безпекою (СУБ) SMS	2,0		2,0
1.2.	Відповідальність та повноваження	2,0		2,0
1.3.	Плани та проведення операцій на суднах	0,5	1,5	2,0
1.4.	Технічне обслуговування і ремонт судна та обладнання	2,0		2,0
1.5.	Документація	0,5	1,5	2,0
2.	Процедури контролю за експлуатаційними вимогами відносно безпеки судна та попередження			
2.1.	Загальні положення Конвенції СОЛАС-74, МАРПОЛ-75/78, ПДНВ-75/95. їх вимоги щодо забезпечення судна до	2,0		2,0
2.2.	Керівництво по. контролю експлуатаційних вимог, які відносяться до безпеки судна, та попередження	2,0		2,0
2.3.	Контроль дії екіпажів по тривогам.	2,0		2,0
2.4.	Вахта на містку	2,0		2,0
2.5.	Вантажні операції	2,0		2,0
2.6.	Порушення, їх наслідки, виявлення та усунення.	2,0		2,0
2.7.	Безпека нафтових танкерів та захист навколишнього середовища.	1,0		1,0
	Іспит			1,0
	ВСЬОГО:	20,0	3,0	24,0

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ПОВТОРНОЇ СКОРОЧЕНОЇ ПІДГОТОВКИ

Курс підготовки складається з 12 годин, призначений для навчання і підвищення кваліфікації фахівців, які у свій час пройшли схвалений Адміністрацією курс підготовки, відповідно до національних вимог та вимог Міжнародної конвенції ПДНВ з Манільськими поправками 2010 р., тривалістю 24 годин, що підтверджується наявністю в них відповідного Свідоцтва (сертифікату).

4. РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА КУРСУ

4.1 Теоретична підготовка

1. Терміни, визначення та скорочення.

1.1. Що таке МКУБ (International Safety Management – ISM Code)? Яка головна мета МКУБ? Пояснити призначення МКУБ. Що таке Адміністрація? Що таке Компанія? Що таке персонал Компанії, з кого він складається? Що означає поняття «тип судна»? Дати визначення поняттю «навалювальне судно». Дати визначення поняттю «нафтовий танкер». Дати визначення поняттю «танкер-хімовоз». Дати визначення поняттю «танкер-газовоз». Що таке реєстровий номер? Що таке номер ІМО? Що таке система управління безпекою – СУБ SMS? Що таке документація по СУБ SMS? Дати визначення поняттю «сертифікація МКУБ». Що таке обов'язкова сертифікація СУБ? Що таке спостереження? Дати визначення поняттю «звітний документ». Що таке обов'язкові норми і правила? Що таке об'єктивний доказ? Хто такий аудитор по МКУБ? що таке процедура? Що таке операція? Що таке посадові інструкції? Що таке робоча інструкція? Що включає в себе СУБ? Що таке ДСК DOC (Document of Compliance)? Що таке СУБ SMS? Що таке тимчасове ДСК DOC і тимчасове СУБ SMS? Дати визначення поняттю «призначена особа» (designated person). Що таке невідповідність *non-conformity NC*? Що таке значна невідповідність *non-conformity NC*? Що таке політика Компанії? Що означає термін «схвалено»? Що означає термін «відступ» або «відхилення»? Що таке аббревіатура МАКО IACS? Що означає скорочення ІМО IMO? Що означає скорочення ISO? Що означає скорочення PSC? Що означає скорочення SEP Safety Environmental Protection?

2 . Застосування.

До яких суден застосовується МКУБ *ISM code*? На які судна застосування МКУБ не поширюється? Які сторони будуть мати наслідки в результаті введення МКУБ? Що повинні зробити судноплавні компанії у зв'язку з веденням МКУБ? Що повинні зробити Адміністрація прапора у зв'язку з веденням МКУБ? Що повинні зробити кваліфікаційні товариства у зв'язку з веденням МКУБ?

3. Вимоги з управління безпекою.

Хто повинен відповідати вимогам МКУБ *ISM code*? Як і за яких умов може бути вилучений ДСК DOC? В яких випадках ДСК втрачає силу? Коли видаються ДСК DOC і СУБ SMS? На який термін видаються ДСК DOC і СУБ SMS? Яким чином підтверджується термін дії тимчасового СУБ? Що потрібно зробити для відновлення тимчасового СУБ? Ким і за яких умов може бути вилучено тимчасового СУБ? Де повинні зберігатися оригінали ДСК і тимчасового СУБ? Як Компанія забезпечує виконання заходів з безпеки мореплавства та

запобігання забруднення? Як Компанія забезпечує доступність і зрозумілість СУБ SMS судна всьому екіпажу? Що повинні містити написання процедури? Кому на борту судна може задавати питання інспектор державного портового контролю PSC щодо дій в аварійних ситуаціях? Які шість функціональних вимог повинні бути задіяні в СУБ? Про що повинен повідомляти капітан призначеній особі на березі?

4. Огляд.

Що означає опосвідчення? Що таке початкове опосвідчення? Що таке періодичний (проміжний) огляд? У яких випадках тимчасовий СУБ втрачає силу? Як проводиться відновлення дії призупинених ДСК і тимчасового СУБ? Як проводиться огляд СУБ на судні? У яких випадках і з якою метою Компанія видає тимчасове ДСК? На який термін видається тимчасовий ДСК? Кому і в яких випадках видається тимчасовий СУБ? На який термін видається тимчасове СУБ? Коли (в які терміни) проводиться первинний огляд? Коли (в які терміни) проводиться періодичне опосвідчення? Коли (в які терміни) проводиться проміжне опосвідчення? Коли (в які терміни) проводиться поновлюване опосвідчення? Чи може тимчасовий СУБ бути видано судну до отримання Компанією ДСК? Чи залишається дійсним тимчасовий СУБ, якщо судно змінило прапор? Чи може Компанія оперувати судном під іншим прапором?

5. Перевірка та контроль.

Назвіть основні заходи поліпшення навичок персоналу по управлінню безпекою. Що таке аудиторська перевірка управління безпекою? В якому документі викладено вимогу про проведення внутрішніх перевірок СУБ SMS Компанії? Яку документацію треба підготувати аудитору для проведення внутрішньої перевірки СУБ? Як часто повинні проводитись внутрішні перевірки в СУБ Компанії та на суднах? Назвіть основні цілі внутрішніх перевірок СУБ. Яка повинна бути кваліфікація аудиторів за внутрішніми перевірками СУБ? Чи може капітан проводити внутрішню перевірку СУБ судна? Чи може старший механік або помічник проводити внутрішні перевірки елементів суднової СУБ? Що включає в себе план проведення внутрішньої перевірки СУБ? Що може зробити Компанія у разі, якщо вона не згодна з діями аудиторів по МКУБ, в ході огляду? Чи може перевірятися судно інспектором державного портового контролю PSC, якщо воно зареєстровано під прапором країни, яка не ратифікувала конвенцію СОЛАС – 74?

6. Невідповідність.

Які види невідповідності *non-conformity* ви знаєте? Що означає термін «невідповідність»? Що означає термін «значна невідповідність»? Що слід

зробити після ідентифікації невідповідності? Як скоро повинні вживатися коригуючі дії при значній невідповідності?

7. Ресурси і персонал.

Назвіть основні вимоги до ресурсів і персоналу. Що таке кваліфікований персонал? Назвіть основні вимоги до підготовки персоналу та порядок їх оформлення. Що необхідно зробити для забезпечення ефективного функціонування СУБ *SMS* Компанії? Які основні обов'язки фахівців Компанії з систем управління безпекою? Який повинен бути персонал, що проводить внутрішню перевірку (аудит) СУБ? Що повинна зробити компанія для забезпечення відповідного навчання персоналу? Як визначаються відповідальність і повноваження капітана? Яким чином капітан може «спонукати екіпаж» до підтримки політики Компанії?

8. Документація для Компанії та судна.

Які документи слід розробити Компанії по СУБ *SMS*? Які документи слід розробити судну по СУБ? Назвіть основні вимоги до документації по СУБ? Чи необхідно мати на борту всю документацію по СУБ, що відноситься до цього судна? Чому процедури, інструкції повинні бути написані? Що таке плани проведення операцій на судні? Що таке ключові операції на судні? Що входить в поняття «плани та інструкції»? Як підрозділяються операції на судні? Наведіть приклад операцій на судні. Що таке звичайні операції? Що таке особливі операції? Що таке критичні операції? Що таке аварійна ситуація? Які сертифікати МКУБ повинні бути на судні?

9. Сертифікація СУБ.

Яка повинна бути основна мета кваліфікаційного товариства при сертифікації СУБ *SMS* Компанії? В чому полягають основні завдання сертифікації? Яким чином при сертифікації досягається об'єктивність оцінок? Які зобов'язання покладає на себе класифікаційне товариство з питань професійної етики та конфіденційності? Що має зробити керівництво Компанії в період проведення сертифікації СУБ? Які документи повинна представити Компанія для підтвердження виконання деяких обов'язкових вимог, які не є предметом конвенційних або класифікаційних опосвідчень? Що потрібно зробити Компанії, якщо в період огляду буде встановлено, що СУБ Компанії не відповідає вимогам МКУБ? Із яких основних етапів складається процес сертифікації СУБ Компанії? Як правильно оформити звернення Компанії? Скільки часу займає аналіз заявки? Що повинна представити Компанія для укладення договору на проведення сертифікації її СУБ? Як зазвичай визначається термін розгляду та аналізу класифікаційним товариством документації по СУБ? Чи може бути

відхилена класифікаційним товариством заявка на проведення робіт з сертифікації? Які документи, що описують СУБ, повинна представити Компанія класифікаційному суспільству? Хто несе відповідальність за виконання коригуючих дій і в які терміни вони повинні бути виконані? Хто і коли перевіряє виконання коригуючих дій? Яка мова є офіційною мовою сертифікації СУБ Компанії?

10. Міжнародні документи, що відносяться до МКУБ.

Назвіть міжнародні документи, які стосуються МКУБ. Коротко опишіть основний зміст резолюцій, прийнятих на 18-й, 19-й і 20-й Асамблеї ІМО і які мають відношення до МКУБ. Коротко викладіть призначення Конвенції СОЛАС-74. Коротко викладіть призначення Конвенції МАРПОЛ 73/78. Коротко викладіть призначення Конвенції ПДМНВ-78. Коротко опишіть основний зміст Глави 5 СОЛАС-74 і Резолюції ІМО А.443 (ХІ) «Огороджувальні рішення капітана». Яка міжнародна конвенція вимагає виконання мінімальних стандартів щодо умов життя і роботи на борту судна.

5. КОНТРОЛЬ ЗНАНЬ І ЙОГО ХАРАКТЕРИСТИКА

5.1. При проведенні курсу здійснюється поточний і підсумковий контроль.

Поточний контроль складається з контрольних занять. Підсумковий контроль проводиться у формі заліку.

5.2. Критерії оцінювання компетентності, знань і умінь

Вихідний контроль за підготовкою проводиться у формі тесту. Заліковий білет містить 10 питань.

Критерій оцінювання – слухач повинен дати правильні відповіді на всі запитання залікового білету.

Після успішного закінчення курсу слухачам видається свідоцтво «Офіцер з безпеки судна»

5.3. Тести підсумкового контролю

1. В процедуре проверки средств пожаротушения не описаны недавно приобретенные индивидуальные дыхательные аппараты новой модели. Что нужно сделать в этом случае? Выберите ОДИН правильный вариант.

- Написать процедуру проверки дыхательных аппаратов самостоятельно.
- Направить назначенному лицу «Предложение о внесении изменений и улучшений в СУБ»
- Применять, насколько это возможно, процедуру проверки дыхательных аппаратов старого образца.
- Не пользоваться новыми дыхательными аппаратами, пока из офиса не пришлют соответствующие инструкции.

2. В соответствии с информацией, изложенной в этом блоке, дайте определение понятия «опасная ситуация». Выберите ОДИН наиболее подходящий вариант ответа.

- a) Нежелательное событие, которое могло привести к аварийной ситуации (происшествие без последствий)
- b) Случай применения опасных материалов.
- c) Случай разлива опасных материалов.
- d) Любое неблагоприятное событие.

3. В соответствии с информацией, изложенной в этом блоке, какова доля аварийных ситуаций, происходящих вследствие неисправности оборудования? Выберите ОДИН правильный вариант ответа.

- a) 50%.
- b) 60%.
- c) 80%.
- d) 20%

4. В соответствии с информацией, изложенной в этом блоке, почему даже опытные моряки допускают возникновение аварийных ситуаций? Выберите ОДИН правильный вариант ответа.

- a) Им не везет.
- b) Они выполняют наиболее опасные работы.
- c) Их самоуверенность приводит к неосторожности
- d) Им сложнее освоить новые методики работы.

5. В соответствии с информацией, изложенной в этом блоке, укажите причины наиболее распространенных аварийных ситуаций на судах. Выберите ОДИН правильный вариант ответа.

- a) Несоблюдение общепринятых правил техники безопасности или процедур компании
- b) Столкновения с причалами и другими судами.
- c) Численность экипажа на судне не соответствует требованиям безопасности.
- d) Усталость.

6. Вам поручили работу, которую вы никогда раньше не выполняли. Что нужно сделать в этом случае? Выберите ОДИН наиболее подходящий вариант ответа.

- a) Спросить друзей.
- b) В первый раз делать все очень осторожно.
- c) Найти в СУБ процедуры, описывающие способ выполнения этой работы
- d) Отказаться от выполнения работы.

7. Вы обнаружили на мостике папку с допусками на производство огневых работ. Что необходимо сделать с этой папкой? Выберите ОДИН наиболее

подходящий вариант ответа.

- a) Выбросить все допуски, срок действия которых истек.
- b) Сохранить допуски, выданные в текущем месяце, а остальные выбросить.
- c) Забрать папку с допусками в каюту и изучить их содержание.
- d) Выяснить, в течение какого времени, согласно СУБ, следует хранить допуски в качестве свидетельства соблюдения процедур СУБ, относящихся к производству огневых работ

8. Дайте определение понятия «несоответствие» согласно МКУБ. Выберите ОДИН правильный вариант ответа.

- a) Ситуация, когда объективные данные указывают на невыполнение определенного требования СУБ
- b) Ситуация, когда аудитор полагает, что требования СУБ не были выполнены.
- c) Ситуация, когда судно не прибывает вовремя в порт назначения.
- d) Аварийная ситуация, произошедшая с кем-либо на борту.

9. Зачем на судах используется большое количество различных контрольных перечней? Выберите ОДИН правильный вариант ответа.

- a) Они используются вместо процедур СУБ.
- b) Они представляют собой письменные памятки с описанием безопасных способов выполнения задач, не приводящих к загрязнению
- c) Чтобы произвести впечатление на проверяющих офицеров государства порта.
- d) Их заполняют и направляют в компанию.

10. Из приведенных ниже вариантов на что необходимо в первую очередь обратить внимание в выданном вам допуске на производство работ?

Выберите ОДИН наиболее подходящий вариант ответа.

- a) На название судна.
- b) На номер допуска.
- c) На срок его действия
- d) На процедуру СУБ, в соответствии с которой выдан допуск.

11. Инспекторы могут спрашивать о важном оборудовании на судне. Как в компании, согласно требованиям МКУБ, должны обращаться с таким оборудованием? Выберите ОДИН правильный вариант ответа.

- a) Поддерживать надежность такого оборудования или систем, включая регулярные испытания тех единиц оборудования, которые не находятся в постоянной эксплуатации
- b) Обеспечить внесение такого оборудования в график обследования классификационного общества.
- c) Следить за тем, чтобы оно было не старше 10 лет.

d) Обеспечить, чтобы оно использовалось только в случае необходимости.

12. Как расшифровывается МКУБ? Выберите ОДИН правильный вариант ответа.

- a) Международный кодекс по управлению безопасной эксплуатацией судов.
- b) Международный кодекс управления судами.
- c) Международный кодекс по управлению безопасной эксплуатацией судов и предотвращением загрязнения
- d) Международный кодекс СОЛАС и МАРПОЛ по управлению безопасной эксплуатацией судов.

13. Как часто, согласно МКУБ, компания должна проводить внутренний аудит СУБ? Выберите ОДИН правильный вариант ответа.

- a) Каждые 6 месяцев.
- b) Не реже 1 раза в год
- c) Два раза за 5 лет.
- d) Каждые 5 лет.

14. Какие требования МКУБ выполняются при проведении регулярных учений по обеспечению безопасности и предотвращению загрязнений? Выберите ОДИН наиболее подходящий вариант ответа.

- a) Соответствие ПДМНВ.
- b) Распределение полномочий между членами экипажа.
- c) Подготовка к возникновению чрезвычайных ситуаций и ликвидации их последствий
- d) Наличие процедуры уведомления о несоответствиях.

15. Каким образом назначенное лицо (НЛ) может быстро изменить небезопасную ситуацию на борту судна? Выберите ОДИН наиболее подходящий вариант ответа.

- a) Назначенное лицо может безотлагательно вынести критические вопросы на рассмотрение высшего руководства
- b) Назначенное лицо является опытным капитаном.
- c) Назначенное лицо является опытным старшим механиком.
- d) Назначенное лицо может оперативно проконсультироваться с классификационным обществом.

16. Какое из положений лучше всего описывает одну из основных целей системы управления безопасностью? Выберите ОДИН наиболее подходящий вариант ответа.

- a) Создание системы отслеживания.
- b) Разработка графика инструктажей.

- c) Обеспечение судна круглосуточной связью с офисом.
- d) Внедрение в компании стандартных процедур

17. Какой документ выдается судну после проверки и определения эффективности СУБ? Выберите ОДИН правильный вариант ответа.

- a) Документ о соответствии компании.
- b) Свидетельство об управлении безопасностью
- c) Сертификат СУБ.
- d) Документ о пригодности.

18. Кто может направлять предложения о внесении изменений в СУБ? Выберите ОДИН наиболее подходящий вариант ответа.

- a) Любой сотрудник компании
- b) Любой из старших офицеров.
- c) Назначенное лицо.
- d) Капитан.

19. Кто может обращаться к назначенному лицу по вопросам обеспечения безопасности? Выберите ОДИН правильный вариант ответа.

- a) Только сотрудники береговых служб компании.
- b) Только капитан.
- c) Все члены экипажа
- d) Только старшие офицеры.

20. На какие улучшения направлено действие МКУБ? Выберите ОДИН наиболее подходящий вариант ответа.

- a) Организация системы управления компании в сфере безопасности и предотвращения загрязнения
- b) Отправка докладов с судна в судходную компанию.
- c) Выдача допусков на производство работ.
- d) Организация системы связи между судном и береговыми службами.

21. По какой причине часто предполагается применение контрольных перечней в чрезвычайных ситуациях? Выберите ОДИН наиболее подходящий вариант ответа.

- a) Чтобы обеспечить выполнение всех важных задач в стрессовой ситуации
- b) Чтобы убедиться в реалистичности учений по действиям в чрезвычайных ситуациях.
- c) Чтобы их можно было направить в компанию.
- d) Чтобы их можно было направить в страховую компанию в качестве доказательства.

22. Почему СУБ включает в себя процедуры, относящиеся к офису компании, который находится на берегу? Выберите ОДИН правильный

вариант ответа.

- a) СУБ нужна администрации офиса для того, чтобы руководить капитаном.
- b) Членам экипажа следует знать, чем занимается отдел персонала.
- c) Решения, принятые на берегу, могут напрямую влиять на ситуацию на судне, находящемся в море
- d) Более простая разработка единых процедур для судна и офиса.

23. Почему некоторые процедуры не включены в руководство СУБ?

Выберите ОДИН правильный вариант ответа.

- a) Они применяются не на всех судах компании.
- b) Руководство СУБ хранится в компьютере.
- c) Это устаревшие процедуры, применявшиеся до принятия МКУБ.
- d) Конвенции СОЛАС и МАРПОЛ содержат конкретные требования по разработке планов и процедур, которые могут не включаться в руководство

24. Почему необходимо постоянно пересматривать положения системы управления безопасностью? Выберите ОДИН наиболее подходящий вариант ответа.

- a) В связи с тем, что это является составной частью планового аудита.
- b) Для постоянного обеспечения их выполнимости и соответствия целям
- c) Для выполнения обязательств перед МАРПОЛ.
- d) Для проверки актуальности документации.

25. Почему необходимо уведомлять назначенное лицо (НЛ) об аварийных ситуациях? Выберите ОДИН наиболее подходящий вариант ответа.

- a) Чтобы не допустить их повторения
- b) В связи с необходимостью ведения учета в компании.
- c) Для установления виновных лиц.
- d) Для получения страхового возмещения.

26. Почему, согласно СУБ, требуется выдача допусков на производство некоторых видов работ? Выберите ОДИН правильный вариант ответа.

- a) Чтобы обеспечить выполнение работ в соответствии со стандартами классификационного общества.
- b) Чтобы технический директор мог контролировать выполнение всех работ на судне.
- c) Чтобы не придирались инспекторы по оценке риска.
- d) Чтобы упростить планирование любых работ и обеспечить их безопасное выполнение

27. Почему, согласно требованиям МКУБ, необходимо обязательно уведомлять компанию об опасных ситуациях? Выберите ОДИН правильный вариант ответа.

- a) Таким образом проверяются знания экипажа.

- b) Для расчета премий за обеспечение безопасности.
- c) Чтобы изменить процедуру во избежание повторения аварийной ситуации в будущем
- d) Согласно МКУБ, требуется уведомлять компанию только об аварийных ситуациях.

28. Согласно МКУБ, в компании должна иметься СУБ. Как расшифровывается СУБ? Выберите ОДИН правильный вариант ответа.

- a) Система управления судами.
- b) Система управления безопасностью
- c) Береговая система управления безопасностью
- d) Служба обмена сообщениями между судами.

29. Составной частью какой из конвенций ИМО является МКУБ? Выберите ОДИН правильный вариант ответа.

- a) Конвенция СОЛАС
- b) Конвенция ПДМНВ.
- c) Конвенция МАРПОЛ.
- d) Не является частью ни одной из конвенций, он представляет собой самостоятельный свод правил.

30. Укажите, что из перечисленного относится к функциональным требованиям системы управления безопасностью согласно МКУБ? Выберите все подходящие, по вашему мнению, варианты ответов.

- a) Определенные уровни полномочий и линии связи между экипажем и береговым персоналом
- b) Определенные средства обмена информацией между берегом и судном.
- c) Процедуры подготовки к действиям в чрезвычайной ситуации и процедуры ликвидации последствий чрезвычайных ситуаций
- d) Уведомления о техническом обслуживании.

31. Что из описанного в данном блоке относится к функциональным требованиям системы управления безопасностью? Выберите ОДИН вариант ответа.

- a) Планирование рейсов.
- b) Предоставление руководств по техническому обслуживанию главного двигателя.
- c) Система управления внеплановым техническим обслуживанием.
- d) Процедуры уведомления об аварийных ситуациях и выявленных несоответствиях

32. Что из перечисленного входит в проверку СУБ, проводимую руководством компании? Выберите ОДИН правильный вариант ответа.

- a) Приносит ли прибыль каждое судно.
- b) Капитанские проверки

- c) Численность экипажа на каждом судне.
- d) Размер страховых взносов.

33. Что из перечисленного лучше всего описывает основные требования МКУБ к компаниям в сфере повышения безопасности? Выберите ОДИН вариант ответа.

- a) Содержание судов в соответствии со стандартами классификационного общества.
- b) Прием на работу только квалифицированных инженеров.
- c) Оценка всех выявленных рисков для судов, персонала и окружающей среды и разработка соответствующих мер безопасности
- d) Применение допусков на производство работ.

34. Что из перечисленного лучше всего описывает требования к судоходным компаниям, содержащиеся в МКУБ? Выберите ОДИН вариант ответа.

- a) Внедрить процедуры, планы и инструкции, направленные на предотвращение ошибок, вызванных человеческим фактором
- b) Нанимать дополнительных сотрудников для проведения аудита МКУБ.
- c) Разработать процедуры, которые снимали бы с компании ответственность за действия экипажей.
- d) Улучшить информационное взаимодействие между судном и офисом с помощью спутниковой связи.

35. Что из перечисленного является основной причиной обязательного соблюдения требований МКУБ? Выберите ОДИН правильный вариант ответа.

- a) Соблюдение требований Береговой охраны США.
- b) Повышение уровня безопасности и предотвращение загрязнений
- c) Экономия средств компании.
- d) Снижение страховых взносов.

36. Почему некоторые процедуры не включены в руководство СУБ? Выберите ОДИН правильный вариант ответа.

- a) Они применяются не на всех судах компании.
- b) Руководство СУБ хранится в компьютере.
- c) Это устаревшие процедуры, применявшиеся до принятия МКУБ.
- d) Конвенции СОЛАС и МАРПОЛ содержат конкретные требования по разработке планов и процедур, которые могут не включаться в руководство

37. Почему необходимо уведомлять назначенное лицо (НЛ) об аварийных ситуациях? Выберите ОДИН наиболее подходящий вариант ответа.

- a) Чтобы не допустить их повторения
- b) В связи с необходимостью ведения учета в компании.

- c) Для установления виновных лиц.
- d) Для получения страхового возмещения.

38. Как расшифровывается МКУБ? Выберите ОДИН правильный вариант ответа.

- a) Международный кодекс по управлению безопасной эксплуатацией судов.
- b) Международный кодекс управления судами.
- c) Международный кодекс по управлению безопасной эксплуатацией судов и предотвращением загрязнения
- d) Международный кодекс СОЛАС и МАРПОЛ по управлению безопасной эксплуатацией судов.

39. Кто может обращаться к назначенному лицу по вопросам обеспечения безопасности? Выберите ОДИН правильный вариант ответа.

- a) Только сотрудники береговых служб компании.
- b) Только капитан.
- c) Все члены экипажа
- d) Только старшие офицеры.

40. В соответствии с информацией, изложенной в этом блоке, почему даже опытные моряки допускают возникновение аварийных ситуаций? Выберите ОДИН правильный вариант ответа.

- a) Им не везет.
- b) Они выполняют наиболее опасные работы.
- c) Их самоуверенность приводит к неосторожности
- d) Им сложнее освоить новые методики работы.

English version

1. According to the ISM Code, what is the definition of a "non-conformity"? Select the ONE correct answer.

- a) A situation where objective evidence indicates the non-fulfilment of a specific requirement stated by the Safety Management System
- b) A situation where an auditor thinks that a requirement in the SMS has not been met.
- c) A situation where the ship fails to get to its destination on time.
- d) A situation where someone has an accident on-board.

2. According to the ISM Code, which of the following are functional requirements of the Safety Management System? Select any answers that you think apply.

- a) Defined means of communication between shore and ship.
- b) Defined levels of authority and lines of communication between shore and shipboard personnel
- c) Procedures to prepare for, and respond to, emergency situations
- d) Reporting of maintenance.

3. According to this module, what is the cause of most accidents on-board ships? Select the ONE correct answer

- a) Collisions with jetties and other ships.
- b) Unsafe manning levels.
- c) Recognized safe working practices or company procedures have not been followed
- d) Fatigue.

4. According to this module, what is the definition of a "hazardous occurrence"? Select the ONE best answer.

- a) An occasion when hazardous materials are used.
- b) An occasion when hazardous materials are spilt.
- c) Any undesired event.
- d) An undesired event which could have resulted in an accident (a near-miss)

5. According to this module, what proportion of accidents is caused by equipment failure? Select the ONE correct answer.

- a) 20%
- b) 50%.
- c) 60%.
- d) 80%.

6. According to this module, why do experienced seafarers still have accidents? Select the ONE correct answer.

- a) They are unlucky.
- b) Over-confidence can lead to carelessness
- c) They do the most dangerous work.
- d) They are slow to learn new work practices.

7. From the options below, which is the most important to check on a work permit issued to you? Select the ONE best answer.

- a) The name of the ship.
- b) The number of the permit.

- c) The time for which it is valid
- d) The SMS procedure that requires the permit.

8. How can the Designated Person (DP) quickly change an unsafe situation onboard your ship? Select the ONE best answer.

- a) The DP is an experienced Master.
- b) The DP is an experienced Chief Engineer.
- c) The DP can contact the Class Society quickly for advice.
- d) The DP can bring critical issues to the top management's attention without delay

9. How often does the ISM Code require the company to carry out an internal audit of the SMS? Select the ONE correct answer.

- a) At least once a year
- b) Every 6 months.
- c) Twice in 5 years.
- d) Every 5 years.

10. Inspectors may ask about a ship's "critical equipment". What does the ISM Code require the company to do about such equipment? Select the ONE correct answer.

- a) Ensure that it is listed on the Class Society survey schedule.
- b) Promote the reliability of such equipment or systems, including regular testing of equipment not in continuous use
- c) Ensure that it is less than 10 years old.
- d) Ensure that it is only used when essential.

11. Once the SMS is verified and working effectively, what document is issued to the ship? Select the ONE correct answer.

- a) The Document of Compliance.
- b) The ISM Certificate.
- c) The Safety Management Certificate
- d) The Document of Conformance.

12. The procedure for checking the fire-fighting appliances does not include the new Breathing Apparatus (BA) that has been supplied. What should you do about this? Select the ONE correct option.

- a) Write your own procedure for checking the BA.
- b) Follow the old procedure, as far as possible, when checking the BA.
- c) Don't touch the BA until the company sends instructions for it.

d) Send a "Suggested modifications and improvement to the SMS" report to the Designated Person

13. Under the ISM Code, a company has to have an 'SMS'. What is an 'SMS'? Select the ONE correct answer.

- a) A Safety Management System
- b) A Ship Management System.
- c) A Shore Manager for Safety.
- d) A Ship Messaging Service.

14. What does the ISM Code aim to improve? Select the ONE best answer.

- a) The reports which are sent from ship to company.
- b) The organization of company management in relation to safety and pollution prevention
- c) The procedure for issuing work permits.
- d) The communication systems used between shore and ship.

15. What is the full title of the ISM Code? Select the ONE correct answer.

- a) The International Management Code for the Safe Operation of Ships.
- b) The International Ship Management Code.
- c) The International Management Code for the Safe Operation of Ships and for Pollution Prevention
- d) The International SOLAS and MARPOL Code for the Safe Operation of Ships.

16. What is the purpose of the many checklists found on-board ships? Select the ONE correct answer.

- a) They are used in place of SMS procedures.
- b) They are there to impress Port State Control Officers.
- c) They are all filled in and sent to the company.
- d) They are written memos to accomplish tasks safely and without causing pollution

17. Which ISM Code requirement is met by carrying out regular safety and anti-pollution drills? Select the ONE best answer.

- a) To prepare for, and respond to, emergency situations
- b) To comply with STCW.
- c) To have defined levels of authority between personnel.
- d) To have a procedure for reporting non-conformities.

18. Which IMO convention is the ISM Code part of? Select the ONE correct answer.

- a) STCW.
- b) SOLAS
- c) MARPOL.
- d) It is not a part of any convention. It is a stand-alone code of practice.

19. Which ONE of the following best describes the main things that the ISM Code requires the company to do to improve safety?

- a) To maintain ships according to Class Society standards.
- b) To employ good engineers.
- c) To assess all identified risks to its ships, personnel and the environment, and to establish appropriate safeguards
- d) To use work permits.

20. Which ONE of the following best describes what the ISM Code requires shipping companies to do?

- a) Employ extra staff to become ISM auditors.
- b) Write procedures to prevent the company being liable for its crews.
- c) Improve communication between ship and office with satellite phones.
- d) Establish procedures, plans and instructions to prevent human error

21. Which ONE of the following is described in this module as a functional requirement of a Safety Management System?

- a) Procedures to report accidents and non-conformities
- b) Voyage planning.
- c) The supply of main engine maintenance manuals.
- d) A system for managing unplanned maintenance tasks.

22. Which ONE of the following will the company check as part of its management review of the SMS? Select the ONE correct answer.

- a) Whether each ship is making a profit.
- b) The Masters' Reviews
- c) The manning levels of each vessel.
- d) Insurance premiums.

23. Which of the following best describes one of the main goals of a Safety Management System? Select the ONE best answer.

- a) To provide a tracking system.
- b) To provide a training schedule.
- c) To provide the ship with a 24-hour contact number for the office.
- d) To establish standardized company procedures

24. Which of the following best describes why the Safety Management System is continually reviewed? Select the ONE best answer.

- a) Because it is part of all routine audits.
- b) To fulfil obligations to MARPOL.
- c) To ensure that it remains realistic and adequate to meet its objectives
- d) To see that the pages are up-to-date.

25. Which of the following is the main reason why the ISM Code was made mandatory? Select the ONE correct answer.

- a) To improve safety and prevent pollution
- b) To satisfy the US Coast Guard.
- c) To save money for the company.
- d) To get lower insurance premiums.

26. Who can contact the Designated Person with their safety concerns? Select the ONE correct answer.

- a) The company's shore staffs only.
- b) The Master only.
- c) Senior officers only.
- d) All crewmembers

27. Who can suggest changes to the SMS? Select the ONE best answer.

- a) Any Senior Officers.
- b) Any Company employee
- c) The Designated Person.
- d) The Master.

28. Why are checklists often provided for use during emergency situations? Select the ONE best answer.

- a) To make sure emergency drills are realistic.
- b) So, they can be sent to the company.
- c) To ensure that important tasks are not missed during stressful situations
- d) So, they can be sent to the insurance company as evidence.

29. Why are some procedures not kept within the SMS Manual? Select the ONE correct answer.

- a) MARPOL and SOLAS have specific requirements for plans and procedures that may be kept separate from the SMS
- b) They are not used on all of the company's ships.
- c) The SMS Manual is kept on a computer.
- d) They are old procedures from before the ISM Code was introduced.

30. Why does the ISM Code require hazardous occurrences to be reported to the company? Select the ONE correct answer.

- a) So, the knowledge of the crew can be checked.
- b) So that procedures can be changed to avoid a future accident
- c) So that safety bonuses can be calculated.
- d) The ISM Code only requires accidents to be reported to the company.

31. Why does the SMS include procedures for what happens in the company's shore-side office? Select the ONE correct answer

- a) Office staff need the SMS to give them authority over the Master.
- b) Crew members need to know what happens in the personnel department.
- c) Decisions taken ashore can directly affect operations at sea
- d) It is easier to cover the ship and office together.

32. Why does the SMS require permits for some types of work? Select the ONE correct answer.

- a) To ensure that work is done to Class Society standards.
- b) So, the technical superintendent can control all of the work on-board.
- c) To please vetting inspectors.
- d) To help plan any work and confirm it will be safe

33. Why should accidents be reported to the Designated Person (DP)? Select the ONE best answer.

- a) To prevent them from happening again
- b) Because the company has an obligation to keep statistics.
- c) To find someone to blame.
- d) To be able to settle insurance claims.

34. You are told to do a job you have never done before. What should you do? Select the ONE best answer.

- a) Ask your friend if they know how to do it.
- b) Do the job very carefully the first time.
- c) Refuse to do the job.
- d) Check the SMS to see if there is any procedure describing how to do it

35. You find a folder full of used Hot Work Permits on the bridge. What should you do with the folder? Select the ONE best answer.

- a) Throw away any permits that have expired.
- b) Keep any permits issued this month, and throw away the rest.
- c) Check the SMS to see how long permits have to be kept as evidence of following the SMS procedure for Hot Work
- d) Take the permit binder to your cabin to study them.

36. According to the ISM Code, what is the definition of a "non-conformity"? Select the ONE correct answer.

- a) A situation where objective evidence indicates the non-fulfilment of a specific requirement stated by the Safety Management System
- b) A situation where an auditor thinks that a requirement in the SMS has not been met.
- c) A situation where the ship fails to get to its destination on time.
- d) A situation where someone has an accident on-board.

37. According to this module, what is the definition of a "hazardous occurrence"? Select the ONE best answer.

- a) An occasion when hazardous materials are used.
- b) An occasion when hazardous materials are spilt.
- c) Any undesired event.
- d) An undesired event which could have resulted in an accident (a near-miss)

38. Which IMO convention is the ISM Code part of? Select the ONE correct answer.

- a) STCW.
- b) SOLAS
- c) MARPOL.
- d) It is not a part of any convention. It is a stand-alone code of practice.

39. Which of the following is the main reason why the ISM Code was made mandatory? Select the ONE correct answer.

- a) To improve safety and prevent pollution
- b) To satisfy the US Coast Guard.
- c) To save money for the company.
- d) To get lower insurance premiums.

40. Why are some procedures not kept within the SMS Manual? Select the ONE correct answer.

- a) MARPOL and SOLAS have specific requirements for plans and procedures that may be kept separate from the SMS
- b) They are not used on all of the company's ships.
- c) The SMS Manual is kept on a computer.
- d) They are old procedures from before the ISM Code was introduced.

6. НАВЧАЛЬНІ ПОСІБНИКИ Й ЗАСОБИ НАВЧАННЯ (НП)

6.1. Навчально - методичне забезпечення

A. Міжнародні конвенції та кодекси, правила органів технічного нагляду, міжнародні і національні керівництва.

A.1 - СОЛАС – 74 – Міжнародна Конвенція з охорони людського життя на морі, з поправками.

A.2 - МАРПОЛ 73/78 – Міжнародна Конвенція по запобіганню забруднення з суден, з поправками.

A.3 - ПДМНВ 78/95 – Міжнародна Конвенція підготовки та дипломування моряків та несення вахти, з Манільськими поправками.

A.4 - Керівництво по застосуванню МКУБ, з поправками (ІМО, МПС.МФС).

A.5 – МАКО – процедурне керівництво з сертифікації на відповідність вимогам МКУБ, 1995 р.

A.6 - Конвенція МОП № 147 – Про мінімальні норми на торговельних суднах, 1976.

B. Керівництва та підручники

Резолюції ІМО

A. 739 (18) – Керівництво з визнання організацій, що діють від імені адміністрації;

A. 740 (18) – Керівництво по наданню допомоги державам прапора судна щодо виконання заходів для безпеки на морі та захисту морського навколишнього середовища;

A. 741 (18) – Міжнародний кодекс з управління безпечною експлуатацією суден і запобіганням забрудненню (МКУБ)

А. 742 (18)- Процедури контролю за експлуатаційними вимогами, що відносяться до безпеки суден і запобігання забруднення;

А. 787 (19) – Правила і керівництва щодо контролю і затримання суден адміністраціями держави порту;

А. 788 (19) – Керівництво щодо застосування МКУБ;

А. 789 (19) – Додаток до резолюції А. 739 (18). Вимоги до визнаних організацій, що діють від імені адміністрації.

Позолотін Л.А., Торський В.Г. – Міжнародні конвенції, кодекси, рекомендації ІМО і МОП. – Одеса, 1998.

Торський В.Г., Позолотін Л.А. – Втома на судні вбиває! Тривалість робочого часу і часу відпочинку моряків – Одеса, 1998.

Торський В.Г., Боровик О.М. – Системи управління якістю в судноплавстві – Одеса, 1998.

6.2. Матеріально – технічне забезпечення

Викладання навчального матеріалу з напрямку підготовки забезпечується:

навчальною аудиторією з дошкою та екраном;

мультимедійним проектором;

Для підвищення ефективності навчання при викладанні певних розділів курсу використовується наочність у вигляді: електронних презентаційних програм; плакатів; моделей та схем суден.

7. ІНСТРУКТОРСЬКО – ВИКЛАДАЦЬКИЙ СКЛАД

Інструктори, що здійснюють підготовку за курсом «Підготовка офіцерів з безпеки судна», повинні мати:

- диплом про закінчення морського навчального закладу за судноводійською спеціальністю;

- диплом капітана далекого плавання або штурмана далекого плавання;

- документально підтверджений досвід роботи на посаді капітана та/або старшого помічника капітана не менше трьох років;

- документ про проходження спеціальної підготовки відповідно до вимог Правила VI/2 Конвенції ПДНВ та відповідних національних вимог у схваленому НТЗ;

- практичний досвід роботи у НТЗ не менше одного року або проходження стажування в НТЗ та наявність позитивного відгуку керівника НТЗ за результатами стажування;

- документальне підтвердження підготовки з техніки інструктажу та методів і практики підготовки згідно з вимогами розділів А-І/6 та В-І/6 Кодексу ПДНВ. Один інструктор може проводити підготовку групи кількістю не більше ніж 20 слухачів.

Вимоги до робочого місця інструктора

Робоче місце інструктора повинно забезпечувати:

- ефективний контакт з усіма робочими місцями слухачів;
- запровадження загального робочого завдання для всієї групи або індивідуально для окремих слухачів;
- здійснення контролю, спостереження та реєстрації завдання та його ефективного опрацювання та обговорення з слухачами;
- спостереження за діями слухача на різних етапах виконання навчального завдання.

Інструктор повинен мати можливість у разі необхідності призупинити або припинити практичне відпрацювання та забезпечити швидке виведення слухачів з місця підготовки (якщо такі відпрацювання є).

8. ВИДАЧА СВІДОЦТВА

У разі успішного завершення навчання з напряму підготовки та підсумкового тестування слухачу видається свідоцтво відповідного зразка .

Інформація про видані свідоцтва має заноситися в журнал реєстрації видачі свідоцтв, який повинен бути пронумерований, прошнурований, скріплений підписом керівника ТОВ «ММТЦ» та завірений печаткою НТЗ.

Інформація щодо виданих свідоцтв про закінчення підготовки має бути своєчасно (у якомога стислий термін після завершення курсу підготовки) направлена до Державного реєстру документів моряків України.

Відповідальний за розробку:

Директор ТОВ

«Міжнародний морський тренажерний центр»

М. Безаготій